

VORDENS VERLEDEN

Inbraak en geweld op Erve Eijkelkamp

foto Laurens Eykelkamp

's Hoves Sententie tegen Salomon Lezer

Gezien bij den Hove van Justitie in Gelderland, de informatie van landswegen genomen over Salomon Lezer naar zijn zeggen oud 41 jaaren, en geboortig van Furth bij Neurenberg, gevangene van den Officier van het Scholtambt des voormalige Quartiers van Zutphen, mede gesien zijne confessien (bekentenis), waar uit gebleken.

Dat gevangene zijnde een vagebond, die volgens zijne eijgen bekentenis zedert langer dan 20 jaaren, zonder eenige vaste woonplaats heeft rond gezworven, en van 't vorig levensgedrag, 't welke hij zorgvuldig voor de justitie heeft verborgen gehouden, ten hoogsten suspect is, zig in den nagt vanden 2^e en 3^e Julij jl. met nog zes andere en bende vagebondeerende booswigten, heeft schuldig gemaakt aan eene violente huisbraak en gepleegde geweldenarijen op het Erve den Eijkelkamp, in de voornt. Graafschap Zutphen onder Vorden gelegen, bij welke gelegenheid de gevangene door de bewooners van voorsch; erve op heeterdaad gevat, en vervolgens in handen de justitie geraakt is, terwijl deszelfs complices zig door de vlugt hebben weeten te sauveernen (redden) zijnde het daaromtrent, zoo gevangene eigene confessien, als uit goede informatie gebleken.

Dat gevangene met deszelfs medepligtegen, zijnde volgens zijn opgave twee fremden Jooden, Joseph en Simon genaamt en vier christenen, dewelke aan gevangene niet verder bekend zouden geweest zijn, dan de tijd met bedelen den kost winnen, en dat aan derzelve den naam van Christiaan dragen zoude, voor het plegen deze huisbraak reeds in den omtrek van Vorden rond gezworven en met eenige hunner zig zelfs in den avond van den 1 Julij daar te vooren op diverse plaatsen naar de ligging van voorn: Erve den Eijkelkamp geïnformeerd heeft.

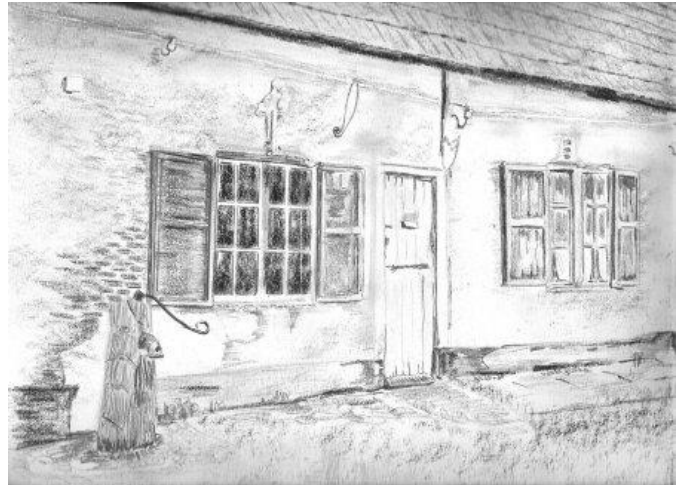

Dat gevangene zig vervolgens dien avond circa 10 uur of half 11 met dezelve ook derwaards heen op heeft begeven hoe zeer het niet is gebleken dat zij al toen iets hebben ondernomen. Dat wetende gevangene met deszelfs bende, zijnde alnu zeven in getal, en den daar aan volgende nacht van den 2 julij wederom bij opgem: huis is gekomen, met intentie om aldaar, volgens afspraak, in te breeken, ten einde het geld te krijgen dat aldaar in huis was.

Dat zij; voorzien van vuurgereedschap, zwavel, waschligjtjes en touwen, daarop uit een bij het huis staande berghok, hebben gehaald een zwaar blok of boom, waarmede zij: terstond de deur van het huis hebben opgelopen, met zodanig geweld, dat die deur aan stukken en het slot en wervels daaraf zijn gevlogen.

Dat gevangene daarop datelijk met de geheele bende hebbende verscheiden brandende waschligjtjes en waarschijnlijk mede eenige duisendlonten in de handen binnen 't huis gegaan zijnde, zij: zig terstond verdeelt en geposteert hebben voor de drie in de keuken zijnde bedsteden, waarin de huisgenoten voor het grootste gedeelte gelegen waren.

Dat zij: vervolgens daar aan, als mede aan de in deze keuken staande kasten en vensterraam hunne waschligjtjes gedrukt hebbende, daarop door diverse bedreigingen en mishandelingen, de

onbekende tekenaar

huisgenoten hebben belet, hunlieder bed te verlaten, en tot elkanders hulp toe te schieten, waar omtrent het in zonderheid ten laste van gevangene manifisteert:

Dat, terwijl zommige der bende zig voor de bedsteden, waar in Hendrica Eijkelkamp en Hendrik, Jan en Manus Eijkelkamp gelegen waren, geposteert, en deze laatst gemelden daarin door die diverse slooten terug gehouden hebben, voorts de voornt: Hendrica Eijkelkamp zouden getragt hebben eerst den nek om te draaijen en daar na te worgen, door middel van eene dunnen gordijnroede, dewelke een hunner tendien einde met de gordijn van haare bedstede had afgetrokken, deze gevangene bij zijn komst in huis zig datelijk naar de bedstede, alwaar bouwman Garrit Eijkelkamp met deszelfs vrouw lag heeft begeven, met nog twee zijner medepligtigen; en dat gevangene terwijl één hunner met een brandend kaarsje een mes en eenige touwen in de handen voor dezelve stond, middelerwijl met dien anderen persoon, op gemelde Garrit Eijkelkamp aangepakt en mishandeld heeft; hebbende Garrit Eijkelkamp voornt: hoogst waarschijnlijk bij deze gelegenheid bekomen een sneede op het voorhoofd en circa 4 duim lang dewelke aan hem indien nacht is toegebracht; Zijnde het egter na al het gemelde voorn; zo aan Garrit Eijkelkamp, aldaar deszelfs overige huisgenoten gelukt uit hunnen bedsteden uit te springen en aldus voor dat ogenblik het hun dreigend gevaar te ontkomen, waarop Garrit Eijkelkamp datelijk deze gevangene aangepakt en met het hoofd tegen de beddeplank gestoten heeft; terwijl de andere roovers mede op hunnen beurt door de overige huisgenoten aangevallen wordende, zig na een tijd lang tegenstand geboden en nog binnens huis geworstelt te hebben, eindelijk alle te zamen zijn genoodzaakt geworden het huis te verlaten, en zig met de vlugt te redden, met agterlating van twee ronde hoeden en een mes, dewelke daarna, benevens verscheiden waschkaarsjes in de keuken zijn gevonden geworden, zijnde als toen deze gevangene bij zijn vlugt door Garrit Eijkelkamp bij de haaren vastgehouden, en vervolgens wanneer gevangene het

andermaal wilde ontloopen, door eenige der huisgenoten zodanig geslagen, dat gevangene voor den grond is blijven liggen, wanneer gevangene eerst met koeijtouwen, en daar na met zelflinten, bij gevangene zelve gevonden, is gebonden, en aldaar in handen der Justitie overgeleverd:

En ofschoon de gevangene de voorts misdaad in substantie confesseerende (*bekende*), egter hardnekkig is blijven ontkennen de mishandelingen, de bewoonders binnen ' t huis alingedaar, eenig deel te hebben gehad, daarbij persisterende (*volhoudende*) dat hij voor het huis bij de put zoude hebben blijven staan oppassen, alsmede dat gevangene des daags voor die huisbraak toevallig bij deze bende zoude geraakt zijn zonder iets van dezelve te weten, of daar mede in eenige connectie gestaan te hebben, zo is nog thans de onwaarheid van deze voorgevens genoegzaam gebleken gelijk mede dat gevangene presentie binnen's huis en het aldaar door denzelven gehouden gedrag, invoegen voors door een aantal consonante (overeenstemmende) getuigenissen den regten voldoende consteert, hebbende de gevangene ook bovendien in den keuken van den Eijkelkamp gevonden, en aldaar door de roovers agtergelaten hoeden, zowel datelijk bij zijne apprehentie als naderhand in den gerechte voor dien hoed moeten erkennen, denselve hij gevangenen dien nagt had opgehad; waarbij, nog tot aanmerkelijk bezwaar van den gevangene accedeert, dat, hoe zeer gevangene mede hardnekkig is blijven ontkennen, dat het aldaar mede agtergelaten en gevonden mes het zijne zijn soude, echter bij deze visitatie bij den gevangenen is gevonden een ledige messchede waar in het voorn; mes volkomen paste, zodat dezelve daar voor scheen gemaakt te zijn.

Alles ten gevolge, dat een gevangene, die zig door meer andere leugenen heeft zoekende te redden, en zo mooglijk zijn eindige straffe te ontduiken, moet worden overtuigd gehouden, aan zo al niet een aanvoerder van dezende bende roovers geweest te zijn, althans destijds daarbij eene voorname rolle gespeeld te hebben, en dat gevangene zig dierhalven heeft schuldig gemaakt aan eene misdaad, in een land alwaar goede Justitie vigeert (*van kracht is*), ten hoogstens corrigibel (*te bestraffen*).

Her voorsch. Hoff aller overwoogen, in naam en van wegens het Bataafsche volk, verklaard den gevangene Salomon Lezer vervallen te zijn in de poen van rechten en zijn leven te hebben verwerkt, denzelven diensvolgens condemneerende en gebragt te worden ter plaatse alwaar men gewoon is criminele executie te doen, en aldaar andere ten excempel met de koord te worden gestraft, dat er de dood na volgt.

Gedaan en gearresteerd in den Raade des Hoves van Justitie in Gelderland te Arnhem den 5 Augustus 1801 ent zevende jaar der Bat: Vrijheid.

Was getekend N.H. de Greve.

Den 11 Aug. 1801. Het 7^e jaar der B.V. is voorstaande Sententie naar behooren gepronuntieert en geexecuteert.